

4. Vnější vztahy

Vývoz v 1. pololetí výrazně narostl, na čemž mělo hlavní podíl srovnání s krizovým obdobím loňského jara.

Hodnota vývozu zboží v 1. pololetí roku 2021 dosáhla 1 995,2 mld. korun, což bylo meziročně více o 390,1 mld. korun (24,3 %). Masivní meziroční nárůst byl z velké části způsoben srovnáním s loňskými jarními měsíci, během kterých se zastavila výroba ve velké části domácího a zahraničního průmyslu, což bylo také doprovázeno propadem zahraničního obchodu. Také proto většina ze zaznamenaného přírůstku připadla na 2. čtvrtletí roku, které bylo loni reakcí na pandemii nejvíce zasaženo. Hodnota vývozu ve 2. kvartálu 2021 činila 1 016,2 mld. korun a jeho meziroční nárůst vyšplhal na 293,0 mld. (40,5 %).

Obnova loni pozastavené průmyslové činnosti dala impulz zejména exportu do EU.

Mohutné navýšení vývozu v 1. pololetí z většiny připadlo na export do Evropské unie (+328,3 mld. korun, 25,7 %). Relativně mírnější, i když stále výrazný byl přírůstek vývozu mimo země EU (+61,9 mld. korun, 19,0 %). Nejvíce meziročně narostl export do Německa (+113,7 mld. korun, 22,5 %), Polska (+36,9 mld., 35,9 %), na Slovensko (+29,6 mld., 20,0 %) a do Francie (+26,3 mld., 35,4 %). Vzhledem k povaze loňského propadu ale solidně rostl export do téměř všech sledovaných destinací s výjimkou Korejské republiky, kde se nepodařilo navázat na loňský velký přírůstek. Samotné 2. čtvrtletí z velké části přispívalo k nárůstu za celé pololetí, takže se kvartální výsledky těm pololetním velmi podobají. Vývoz do EU tak ve 2. čtvrtletí meziročně vzrostl o 241,1 mld. korun (41,9 %) a mimo EU o 51,7 mld. (35,0 %). Největší přírůstky zaznamenal export do Německa (+84,9 mld. korun, 37,3 %), Polska (+25,2 mld., 55,6 %), na Slovensko (+23,8 mld., 34,4 %) a do Francie (+21,2 mld., 70,0 %).

Nejvíce k přírůstku přispěl vývoz motorových vozidel.

Co se týká odvětvové struktury, nejvíce v 1. pololetí 2021 k meziročnímu nárůstu vývozu přispěla motorová vozidla (+152,0 mld. korun, 39,1 %), přičemž většina tohoto přírůstku připadla na 2. čtvrtletí (+117,9 mld., 79,0 %). Srovnání s loňským hlubokým propadem ovlivnilo i výsledky dalších důležitých vývozních artiklů za 1. pololetí – výrazně se navýšil export elektrických zařízení (+40,4 mld. korun, 29,4 %), strojů a zařízení (+32,6 mld., 17,9 %), pryžových a plastových výrobků (+20,5 mld., 24,0 %) a kovodělných výrobků (+19,5 mld., 18,7 %). Hodnota exportu chemických látek a přípravků často kolísá spolu s cenami ropy, s čímž se dá spojit i velká část letošního navýšení (+24,6 mld. korun, 31,2 %). Silně se zvýšil i vývoz počítačů, elektronických a optických přístrojů (+21,4 mld. korun, 12,3 %), i když segment loni nebyl tak silně zasažen pandemií jako jiné artikly. U většiny zmíněných druhů zboží (výjimkou byly počítače, elektronické a optické přístroje) také ve 2. čtvrtletí export výrazně zrychlil.

Také dovoz meziročně silně rostl.

Podobně silně jako export se navýšila i hodnota dovozu. Ta v 1. pololetí činila 1 910,4 mld. korun a meziročně se zvýšila o 350,8 mld. (22,5 %). Dynamika dovozu za vývozem ve 2. pololetí 2020 dost zaostávala. Letos se ale tempa začala postupně vyrovnávat. Ve 2. čtvrtletí hodnota dovozu činila 997,2 mld. korun, což představuje meziroční zvýšení o 283,3 mld. (39,7 %). Dovoz z EU v 1. pololetí meziročně vzrostl o 241,3 mld. korun (24,3 %), zatímco ze zemí mimo EU o 106,8 mld. (19,1 %). Nejvíce narostl import z Německa (+86,4 mld. korun, 22,5 %) a Polska (+36,7 mld., 27,5 %). Nárůst cen ropy a zemního plynu i vyšší poptávka po ropě vedla k prudkému navýšení dovozu z Ruska (+22,7 mld. korun, 73,1 %). Podobně jako u vývozu měl i vývoj importu ve 2. čtvrtletí hlavní dopad na celé pololetí. O 202,6 mld. korun (46,0 %) tak vzrostl dovoz z EU, zatímco import ze zemí mimo EU se navýšil o 78,8 mld. (29,3 %).

Silný vliv na hodnotu dovozu měly rostoucí ceny ropy a dalších surovin.

Kromě obnovy po pandemickém propadu měl na hodnotu dovozu v 1. pololetí vliv i nárůst cen některých surovin. To je patrné zejména u navýšení dovozu základních kovů (+42,5 mld. korun, 37,9 %), které značně překonalo pandemický propad, i ropy a zemního plynu (+17,2 mld. korun, 48,6 %). Spolu s cenami ropy se prudce zvýšil i dovoz chemických látek a přípravků (+39,9 mld. korun, 30,8 %). U všech hlavní porce přírůstku připadla na 2. kvartál. Jinak měl největší meziroční přírůstek v 1. pololetí dovoz motorových vozidel

(+81,9 mld. korun, 38,8 %), elektrických zařízení (+46,3 mld., 36,1 %) a strojů a zařízení (+26,6 mld., 17,3 %).

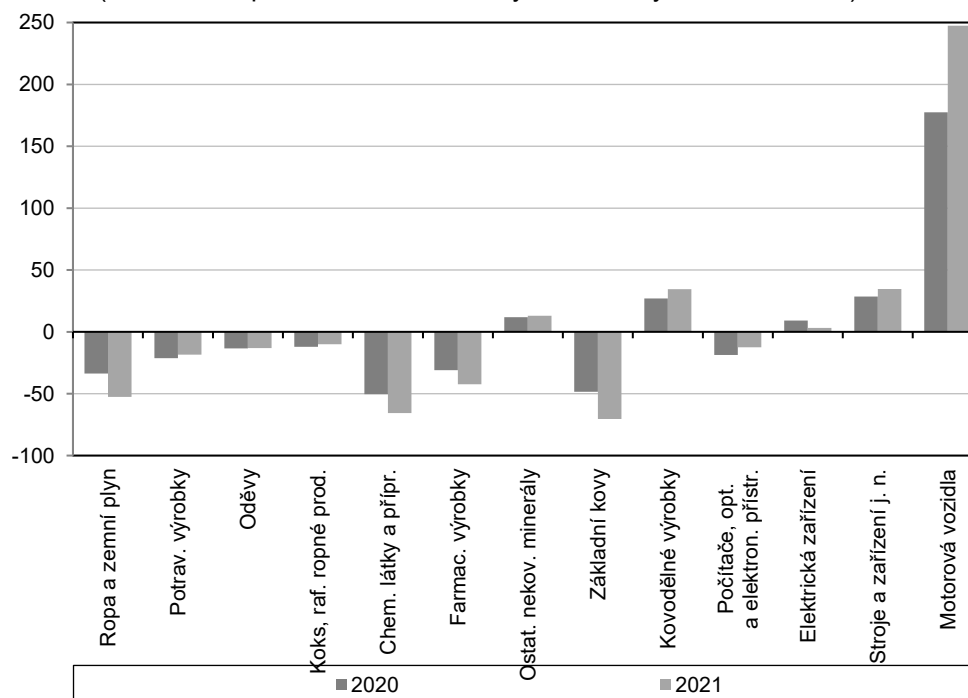
Bilance zahraničního obchodu za 1. pololetí se meziročně výrazně zlepšila, ale přebytek v samotném 2. kvartálu byl poměrně slabý.

Bilance zahraničního obchodu se zbožím dosáhla za celé 1. pololetí přebytku 84,8 mld. korun, což je meziročně o 36,4 mld. lepší výsledek. Většiny z tohoto zlepšení ale bylo dosaženo v 1. čtvrtletí roku. Ve 2. kvartálu přebytek činil 19,0 mld. korun. To je o 9,7 mld. vyšší přebytek než v loňském 2. čtvrtletí, s jeho výjimkou ale jde o nejhorší výsledek za 2. kvartál od roku 2012¹. K poměrně slabému výsledku přispěl zejména vývoj v červnu, kdy se bilance propadla do deficitu, netypického pro tento měsíc. Slabší než obvykle byl ale i květnový výsledek. Za celé 1. pololetí mohutně narostl přebytek obchodu se zeměmi EU (+87,0 mld. korun). Naopak pod vlivem zvýšení cen některých surovin se výrazně prohloubil obvyklý deficit se zeměmi mimo EU (-44,9 mld. korun). V 1. pololetí ve směru zlepšení bilance nejvíce působil obchod s Německem (+27,3 mld. korun) a Francií (+15,8 mld.). Naopak se dál prohloubil deficit obchodu s Čínou (-20,5 mld. korun) a Ruskem (-17,2 mld.). V samotném 2. čtvrtletí se zlepšil přebytek se zeměmi EU o 38,5 mld. korun a naopak deficit s neunijními zeměmi se prohloubil o 27,1 mld. korun. Nejvíce se zlepšila bilance s Francií (+11,5 mld. korun), Německem (+9,2 mld.) a Slovenskem (+7,9 mld.). Zhoršila se zejména bilance obchodu s Ruskem (-13,7 mld. korun), Japonskem (-8,3 mld.) a Polskem (-5,6 mld.).

Obchod s motorovými vozidly ke zlepšení bilance přispíval nejvíce.

Nejvíce ve směru zlepšení bilance působil obchod s motorovými vozidly (+70,1 mld. korun), kovodělnými výrobky (+7,5 mld.) a počítači, elektronickými a optickými přístroji (+6,2 mld.). Naopak velké zhoršení bilance vykázal obchod se základními kovy (-22,0 mld. korun), ropou a zemním plynem (-18,9 mld.), chemickými látkami a přípravky (-15,3 mld.) a základními farmaceutickými výrobky (-11,4 mld.). Ve 2. čtvrtletí byla skladba bilance podobná – hlavní podíl na jejím zlepšení měl obchod s motorovými vozidly (+51,8 mld. korun). Zhoršení se naopak týkalo ropy a zemního plynu (-19,3 mld. korun), základních kovů (-18,8 mld.) a chemických látek a přípravků (-13,1 mld.).

Graf č. 8 Bilance zahraničního obchodu se zbožím ve statistice zahraničního obchodu (kumulace 1. pololetí, v mld. korun, vybrané oddíly klasifikace CPA)

Zdroj: ČSÚ

¹ Přebytek ve 2. čtvrtletí byl v posledních letech buď nejvyšším, nebo druhým nejvyšším za celý rok.

